

- 11) stawka opłaty abonamentowej – wielkość wyrażoną w jednostkach pieniężnych, w zł na odbiorcę usług za okres rozliczeniowy, która odbiorca usług jest obowiązany zapłacić przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu za utrzymanie w gotowości do świadczenia usług urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz jednostkę usługi odczytu wodomierza lub urządzenia pomiarowego i rozliczenia należności za ilość dostarczonej wody lub ilość odprowadzonych ścieków; do stawki opłaty abonamentowej dolicza się podatek wymieniony w pkt 9,
- 12) gotowość do świadczenia usług – koszty eksploatacji i utrzymania urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych, stanowiących nie więcej niż 15 % całości tych kosztów, podzielonych zgodnie z przyjętym współczynnikiem alokacji na taryfowe grupy odbiorców oraz liczbę odbiorców w danej grupie taryfowej.

1.2. Założenia oraz informacja o rejestrach finansowo-księgowych i wskaźnikach techniczno- ekonomicznych.

W przedsiębiorstwie prowadzona jest szczegółowa ewidencja księgowa kosztów poniesionych z podziałem na poszczególne rodzaje działalności. Dla ustalenia poziomu planowanych kosztów w roku obowiązywania taryfy przyjęto :

- wysokość wynagrodzeń jako iloczyn planowanej liczby przeciętnego zatrudnienia i przeciętnego wynagrodzenia pracowników w 2010.,
- narzuty na wynagrodzenia ustalono w stosunku do planowanych wynagrodzeń,
- koszty materiałów, usług transportowych i remontowych w oparciu o plan remontów i bieżących napraw,
- pozostałe koszty eksploatacyjne ustalono wg planowanych stawek,
- planowane koszty zakupu wody i koszty wprowadzania ścieków w oparciu o umowy,
- dla ustalenia poziomu kosztów przyjęto prognozowany wskaźnik na 2011 r.
- średnioroczny wskaźnik inflacji – 2,3%,
- wskaźnik wzrostu cen energii elektrycznej – 10 %,
- doliczono marżę zysku w wysokości 0,0 % dla działalności wodociągowej oraz kanalizacyjnej (w tym: przy ustalaniu cen i stawek opłat abonamentowych) .
- nie wystąpiły raty kapitałowe ponad wartość amortyzacji, odsetki od kredytów i pożyczek,
- planowana na 2011 rok sprzedaż wody w m³ 750.586, dostarczone ścieki w m³: 313.931.

2. Okres obowiązywania taryfy

Ustala się okres obowiązywania taryfy na czas 1 roku od miesiąca wprowadzenia do stosowania.

Do wniosku załącza się:

- 1) ostatnie sprawozdanie finansowe za rok obrotowy – Załącznik nr 1.
- 2) Informacja o braku wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych – załącznik nr 2.
- 3) Informację o ilości i cenie za wprowadzenie ścieków do urządzeń niebędących w posiadaniu przedsiębiorstwa – Załącznik nr 3.

Dyrektor Ekonomiczny
Członek Zarządu
Wojciech Napienka

Dyrektor Naczelny
Prezes Zarządu
Andrzej Krawczyk

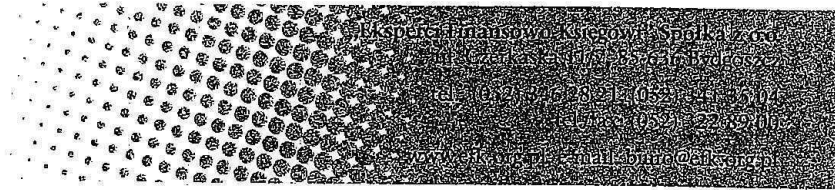
**Załącznik nr 1
do wniosku taryfowego na 2011 r.**

**Ostatnie sprawozdanie finansowe za rok obrotowy
2009**

Eksperti Finansowo-Księgowi Sp. z o.o.

Eksperti Finansowo-Księgowi Sp. z o.o.
ul. Betonowa 1a, 86-005 Białe Błota
tel. 0 22 26 82 14 03
www.efk.pl
mailto:mail@efk.pl

DOKUMENTACJA

Z BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

ZAKŁADU WODOCIĄGÓW I USŁUG KOMUNALNYCH SPÓŁKA Z O.O.

**ul. Betonowa 1a
86-005 Białe Błota**

**ZA OKRES
OD 01.01.2009 R. DO 31.12.2009 R.**

1. OPINIA
2. RAPORT

CZERWIEC 2010

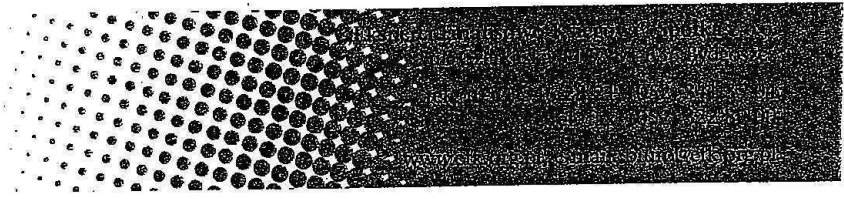
MIESIĄC ROK

NIP 554-030-91-69; KRS 0000094294; KIBR nr ew. 478
Miejsce rejestracji: Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, XIII Wydział Gospodarczy
Kapitał zakładowy: 63.500,00 zł

Eksperti Finansowo-Księgowi Sp. z o.o.

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej i Zgromadzenia Wspólników
Zakładu Wodociągów i Usług Komunalnych Spółka z o.o.
w Białych Błotach

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego jednostki Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych Spółka z o.o. z siedzibą w Białych Błotach, przy ul. Betonowej 1a, na które składa się:

- 1) wprowadzenie do sprawozdania finansowego;
- 2) bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2009 r., który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą **19 182 085,94 zł**
- 3) rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 01.01.2009 r. do 31.12.2009 r. wykazujący stratę netto w wysokości **1 436 330,98 zł**
- 4) dodatkowe informacje i objaśnienia.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności odpowiedzialny jest kierownik jednostki.

Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”.

Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o zgodności z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości tego sprawozdania finansowego oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy jednostki oraz o prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) rozdziału 7 ustawy o rachunkowości,
- 2) krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce,
- 3) kodeksu spółek handlowych i Umowy Spółki.

Badanie sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, pozwalającą na wyrażenie opinii o sprawozdaniu. W szczególności badanie obejmowało sprawdzenie poprawności stosowanych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości i znaczących szacunków, sprawdzenie - w przeważającej mierze w sposób wrywkowy — dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają liczby i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę sprawozdania finansowego.

Uważamy, że badanie dostarczyło wystarczającej podstawy do wyrażenia miarodajnej opinii.

Naszym zdaniem, zbadane sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach :

- a) przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki i na dzień 31.12.2009 r., jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 01.01.2009 r. do 31.12.2009 r.,
- b) sporządzone zostało, zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- c) jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami umowy jednostki.

Sprawozdanie z działalności jednostki jest kompletne w rozumieniu art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości, a zawarte w nim informacje, pochodzące ze zbadanego sprawozdania finansowego, są z nim zgodne.

Kluczowy Biegły rewident
przeprowadzający badanie

Elżbieta Zielaskowska
nr w rejestrze. 8950

W imieniu podmiotu uprawnionego do badania
sprawozdań finansowych

EKSPERCI FINANSOWO-KSIĘGOWI
Spółka z o.o.
85-636 Bydgoszcz, ul. Czerkaska 11/7
Uprawnienia KIBR - nr ewidencyjny 478

WICEPREZES ZARZĄDU

Eucja Skzyfer
biegły rewident nr ew. 4036

Bydgoszcz, dnia 28 czerwca 2010 r.

Raport

**uzupełniający opinię biegłego rewidenta
z badania sprawozdania finansowego jednostki
Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych Sp z oo
z siedzibą w 86-005 Białe Błota, Betonowa 1A
za rok obrotowy od 01.01.2009 do 31.12.2009**

A. Część ogólna

1. Jednostka działa na podstawie umowy sporządzonej w formie aktu notarialnego w dniu 29.11.1993r. Akt Notarialny Repertorium nr A4728/1993 z późniejszymi zmianami(ostatnia zmiana z dnia 19.05.2008r. Akt Notarialny Repertorium nr A 2810/2008). Okres działalności jednostki nie jest określony.

Działalność Spółki opiera się również na Ustawie o gospodarce komunalnej (Dz.U.z 1997 r. nr 9, poz 43 ze zm.), a także na Ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzeniu ścieków z dnia 7.06.2001r. (Dz. U. z 20006r, nr 123, poz.858 ze zmianami).

2. Ponadto jednostka posiada następujące dokumenty legalizujące jej działalność:

- a) pierwszy wpis do Rejestru Handlowego pod numerem RHB 3084 z dnia 22.06.2001r. w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy.
- b) aktualny odpis z rejestru przedsiębiorców w KRS pod numerem 0000021663 z dnia 25.05.2010r w Krajowym Rejestrze Sądowym Sądu Rejonowego w Bydgoszczy
- c) numer identyfikacji podatkowej NIP 554-01-69-828 nadany w dniu 21.01.1994r. przez Urząd Skarbowy w Bydgoszczy.
- d) numer identyfikacyjny Regon 090459889 odpis z dnia 17.01.2008, nadany przez Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.
- e) koncesje, zezwolenia i licencje na wykonywanie działalności, określone w ustawie z dnia 02.07.2004r. o swobodzie działalności gospodarczej i innych przepisach szczególnych:
Pozwolenie wodno- prawne na pobór wód podziemnych w ujęciu w Cielu - Decyzja Starosty Bydgoskiego z dnia 21.01.2001 nr OŚ.II-6223/63-1/00
Pozwolenie wodno-prawne na pobór wód podziemnych z ujęcia Łochowo – Decyzja Starosty Bydgoskiego z dnia 5.12.2002r nr OŚ.II-6223/15-1/02.

3. Przedmiotem działalności jednostki, wynikającym z umowy i wpisu do rejestru przedsiębiorców jest:

- a) pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody,
- b) wykonywanie usług odpowiadających profilowi produkcji ścieków,
- c) wykonywanie robót z zakresu projektowania i budowy obiektów wodociągowych, ujęć wody, sieci wodociągowych oraz kanalizacji i oczyszczalni ścieków.

4. Poza wymienionym w punkcie 3 rzeczowym zakresem określonym w uregulowaniach prawnych, jednostka nie prowadziła w roku sprawozdawczym działań pozaumownych.

5. Według stanu na dzień bilansowy nie występowały powiązania z innymi jednostkami.

6. Organy jednostki przedstawiają się następująco:

- a) dwuosobowy Zarząd powołany przez uprawniony organ - prowadzący sprawy jednostki na podstawie umów o pracę, zawartych przez Radę Nadzorczą na czas kadencji trwającej jeden rok:

Prezes Zarządu	Krzysztof Ruszkiewicz	od dnia	24.06.2008r
Członek Zarządu	Wojciech Napierała	od dnia	11.08.2009r
Członek Zarządu	Ewa Łabądz	od dnia oo dnia	31.07.2008r 26.06.2009r

Zmiana czasu trwania kadencji nastąpiła w dniu 11.08.2009r i od tego dnia okres kadencji wynosi 3 lata.

- b) trzyosobowa Rada Nadzorcza o 3-letniej kadencji określonej w umowie spółki (zgodnie z art. 216 KSH), pracowała w składzie:

Przewodniczący RN	Kazimierz Bagrowski	od dnia	08.10.2009r
Przewodniczący RN	Kazimierz Jankowski	od dnia do dnia	20.06.2006r 08.10.2009r
Członek RN	Edward Wolnik	od dnia i dalej	20.06.2006r
Członek RN	Piotr Milik	od dnia i dalej	20.06.2006r

Kolejna kadencja członków RN zaczęła się od dnia 11.08.2009r.

7. Głównym księgowym jednostki od dnia 02.02.2009r do dnia 08.04.2010r była Halina Kłosińska. Przez cały rok 2008 do dnia 31.01.2009r główną księgową była Anna Adamska-Kinal.

Obecnie nie ma osoby zatrudnionej na stanowisku głównego księgowego.

8. Kapitały własne kształtują się następująco:

Wyszczególnienie	Stan na dzień bilansowy br.	Stan na dzień bilansowy pr.
Kapitał własny	14 470 591,10	19 546 770,28
Kapitał podstawowy	23 872 500,00	23 872 500,00
Pozostałe kapitały rezerwowe	444 000,00	
Strata z lat ubiegłych	(8 409 577,92)	(2 991 525,98)
Strata netto	(1 438 330,98)	(1 334 203,74)

Kapitał podstawowy 23.872.500,00 zł, dzieli się na 47.745 równych i niepodzielnych udziałów, każda o wartości nominalnej 500,00zł. Wartość księgowa 1 udziału wynosi 303,08 zł, czyli 60,62% do ceny nominalnej.

Jedynym udziałowcem jest Gmina Białe Błota.

Wyżej wymieniona kwota kapitału podstawowego wykazana została:

- a) w wysokości określonej w umowie spółki i wpisanej do rejestru przedsiębiorców, zgodnie z art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości,
- b) zgodnie z księgą udziałów prowadzoną według wymagań art. 188 Ksh,
- c) jest w części opłacony gotówką oraz w części aportem, zgodnie z art. 167 § 1 pkt 2 Ksh ,
- d) odpowiada wysokości określonej w art. 624 Ksh.

Jednostka utworzyła w roku obrotowym odpis aktualizacyjny dotyczący nieczynnej oczyszczalni ścieków. Odpis zaksięgowany został w ciężar konta rozliczenia wyniku z lat ubiegłych i zwiększył wykazana tam stratę.

Uszczybek kapitału własnego spowodowany stratami z lat ubiegłych oraz z roku bieżącego nie wywołał konieczności zastosowania się do art. 233 Ksh

9. Dla realizacji celów wymienionych w punkcie 3 jednostka zatrudniała średnio w badanym roku obrotowym 41 osób, a w roku poprzednim 28 osób (po przeliczeniu na pełne etaty)
10. Uchwałą nr 2/125/2010 Rady Nadzorczej z dnia 22.02.2010r do nieobowiązkowego w świetle art. 64 ustawy o rachunkowości badania sprawozdania finansowego za rok obrotowy – zgodnie z art. 66 ustęp 4 uor - wybrany został podmiot audytorski Eksperci Finansowo-Księgowi sp. z o.o. Bydgoszcz, wpisany pod numerem 478 na listę podmiotów uprawnionych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.
11. Niniejsze badanie, zgodnie z umową nr 22/09 zawartą w dniu 21.04.2010r przeprowadzono w siedzibie jednostki w okresie od 04.05.2010r do 22.06.2010r (z przerwami).
12. Zarówno podmiot audytorski, jak i przeprowadzający badanie w jego imieniu kluczowy biegły rewident Elżbieta Zielaskowska (nr rej. 8950) oświadczają, że pozostają niezależni od badanej jednostki, w rozumieniu art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 07 maja 2009r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym.
13. Sprawozdanie finansowe za rok poprzedzający było zbadane przez podmiot audytorski .Eksperci Finansowo-Księgowi sp.z o.o., Bydgoszcz ul. Czerkaska 11/7 i otrzymało opinię bez zastrzeżeń ale z uwagą dotyczącą konieczności przeprowadzenia szczegółowej weryfikacji oraz analizy posiadanego majątku trwałego. Sprawozdanie to zostało zatwierdzone przez Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników w dniu 11.08.2009r

Strata poniesiona w tymże roku w kwocie 1.334.203,74 zł pozostała na koncie wynik z lat ubiegłych..

14. Zatwierdzone sprawozdanie finansowe za rok poprzedzający badany zostało:

- a) stosownie do art. 69 ustawy o rachunkowości złożone wraz z innymi dokumentami w Sądzie Rejonowym – Wydział KRS w Bydgoszczy w dniu 25.08.2009r
- b) złożone w Urzędzie Skarbowym w dniu 15.07.2009 – złożono przed zatwierdzeniem, a następnie dosłano uchwały ZZW w dniu 25.08.2009r.

15. Przedłożone do badania sprawozdanie finansowe za bieżący rok obrotowy, zgodnie z art. 45 ustawy o rachunkowości, składa się z:

- a) wprowadzenia do sprawozdania finansowego,
  - b) bilansu na 31.12.2009r., z sumą aktywów i pasywów 19 182 085,94 zł
  - c) rachunku zysków i strat wykazującego za rok obrotowy
wynik finansowy stratę -1 436 330,98 zł
  - d) dodatkowych informacji i objaśnień,
- oraz dołączonego sprawozdania Zarządu z działalności jednostki w roku obrotowym.

16. Zgodnie z art. 67 ustawy o rachunkowości jednostka udostępniła biegłemu prowadzone księgi rachunkowe i dokumenty stanowiące podstawę ich sporządzenia oraz udzieliła informacji niezbędnych do wydania opinii biegłego rewidenta o badanym sprawozdaniu finansowym.

17. Ponadto kierownik jednostki, stosownie do art. 67 ustawy o rachunkowości, złożył w dacie zakończenia badania - pisemne oświadczenie dotyczące m.in.:

- a) kompletności, prawidłowości i rzetelności sprawozdania finansowego przedłożonego do badania oraz uzupełniającego sprawozdania z działalności,
- b) ujawnieniu w informacji dodatkowej wszelkich zobowiązań korespondujących z dniem bilansowym,
- c) niezastąpieniu innych zdarzeń gospodarczych, wpływających istotnie na wielkość danych liczbowych wynikających ze sprawozdania finansowego.

18. Niniejszy raport został opracowany przez biegłego rewidenta na podstawie rewizyjnej dokumentacji roboczej, wymaganej przez art. 65 ust. 6 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem:

- a) stosownych prób badawczych w zakresie wiarygodności i zgodności, w tym pozycji dominujących kwotowo,
- b) poziomu istotności ustalonego dla sprawozdania finansowego,
- c) zawodowego osądu przez biegłego zgodności zdarzeń gospodarczych z operacjami księgowymi,
- d) w zakresie rozliczeń podatkowych raport obejmuje badanie stanu rozrachunków z tych tytułów i ich zgodność z danymi deklarowanymi przez badaną jednostkę.

B. Kluczowe wielkości bezwzględne i wskaźniki względne charakteryzujące wynik bilansowy jednostki oraz jej sytuację majątkową i finansową za rok obrotowy i dwa lata poprzedzające.

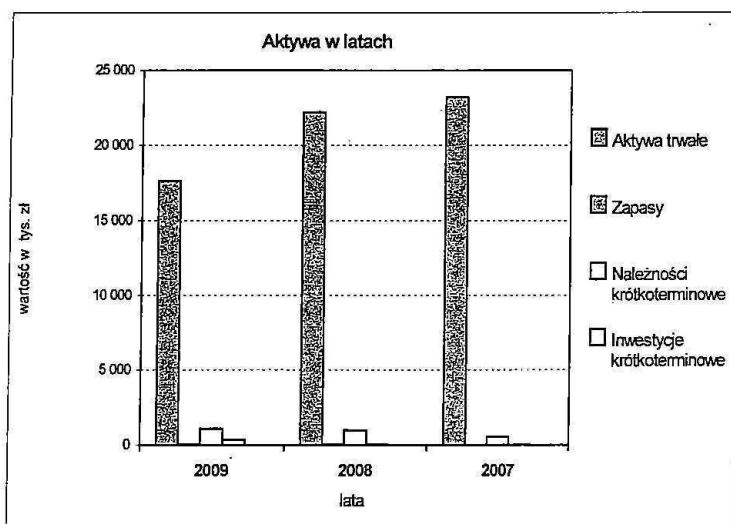
Wynik działalności gospodarczej, zmiany rachunku zysków i strat, bilansu oraz wskaźników finansowych charakteryzują tabele i wykresy podane niżej:

1. Bilans porównawczy

Aktywa, dane w tys. zł:

Lp	Wyszczególnienie	2009		2008		2007		Zmiana stanu			
		kwota	%	kwota	%	kwota	%	2009/2008		2009/2007	
								udziału	udziału	2009/2008	2009/2007
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.	Aktywa trwałe	17 628,7	91,9	22 198,3	95,3	23 207,4	97,5	(4 569,6)	79,4	(5 578,7)	76,0
I.	Wartości niematerialne i prawne	5,7	0,0			0,4	0,0	5,7		5,3	1 609,2
II.	Rzeczowe aktywa trwałe	17 623,0	91,9	22 198,3	95,3	23 207,0	97,5	(4 575,3)	79,4	(6 584,0)	75,9
III.	Należności długoterminowe										
IV.	Inwestycje długoterminowe										
V.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe										
B.	Aktywa obrotowe	1 553,4	8,1	1 099,1	4,7	584,7	2,5	454,3	141,3	968,7	285,6
I.	Zapasy	38,3	0,2	27,3	0,1	6,7	0,0	11,0	140,3	31,6	567,7
II.	Należności krótkoterminowe	1 095,5	5,7	1 008,7	4,3	651,0	2,4	86,8	108,6	544,6	198,8
III.	Inwestycje krótkoterminowe	357,0	1,9	59,2	0,3	24,6	0,1	297,8	602,7	332,4	1 448,7
IV.	Krótkoterminowe rozliczenia m/o	62,6	0,3	3,9	0,0	2,4	0,0	58,7	1 620,4	60,2	2 590,1
	Aktywa razem	19 182,1	100,0	23 297,4	100,0	23 792,1	100,0	(4 115,3)	82,3	(4 610,0)	80,6

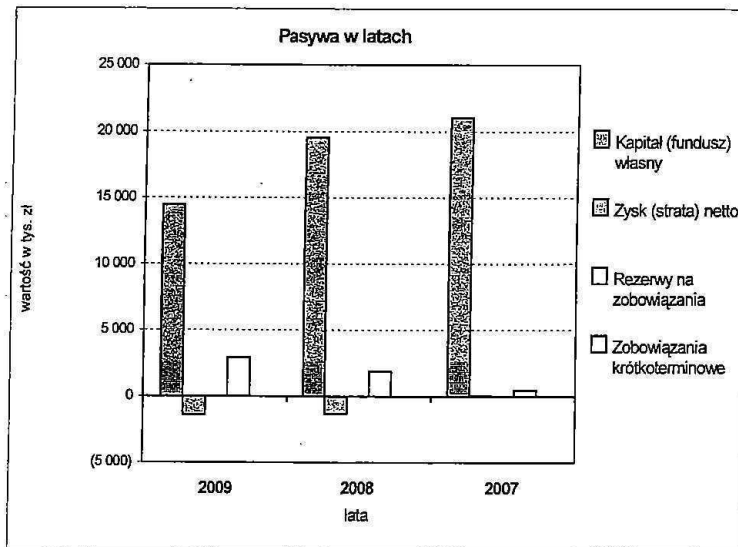
Graficznie aktywa przedstawiają się następująco:

Pasywa, dane w tys. zł:

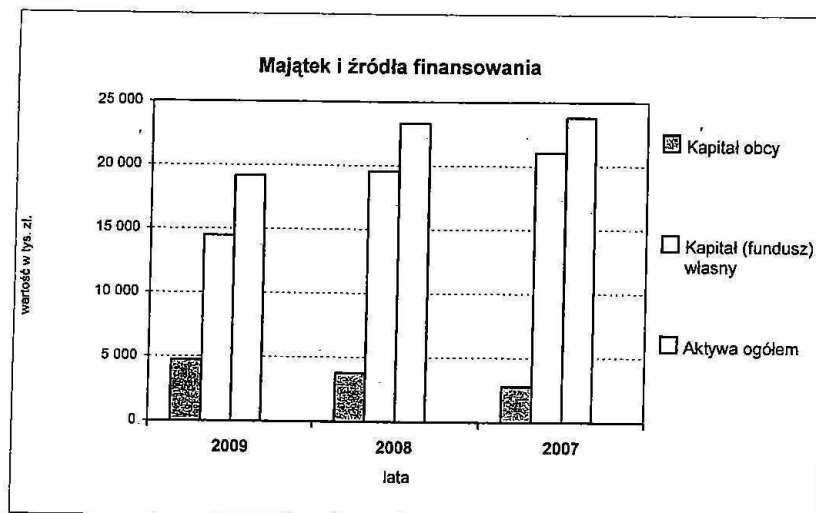
Lp	Wyszczególnienie	2009		2008		2007		Zmiana stanu			
		kwota	%	kwota	%	kwota	%	%		%	
								udziału	udziału	udziału	udziału
1	2	3	4	3	4	5	6	9	10	11	12
A.	Kapitał (fundusz) własny	14 470,6	75,4	19 546,8	83,9	21 025,3	88,4	(5 076,2)	74,0	(6 554,7)	68,8
I.	Kapitał (fundusz) podstawowy	23 872,5	124,4	23 872,5	102,4	23 872,5	100,4		100,0		100,0
VI.	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	444,0	2,3					444,0		444,0	
VII.	Zysk (strata) z lat ubiegłych	(8 409,6)	(43,8)	(2 991,5)	(12,8)	(2 903,4)	(12,2)	(5 418,1)	281,1	(5 506,2)	289,6
VIII.	Zysk (strata) netto	(1 436,3)	(7,5)	(1 334,2)	(5,7)	56,2	0,2	(102,1)	107,7	(1 492,5)	(2 555,3)
B.	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	4 741,5	24,6	3 750,6	16,1	2 766,8	11,6	960,9	125,6	1 944,7	170,3
II.	Zobowiązania długoterminowe					343,8	1,4			(343,8)	
III.	Zobowiązania krótkoterminowe	2 947,8	15,4	1 897,2	8,1	480,3	2,0	1 050,6	155,4	2 467,5	613,8
IV.	Rozliczenia międzyokresowe	1 763,7	9,2	1 853,4	8,0	1 942,7	8,2	(89,7)	95,2	(179,0)	90,8
	Pasywa razem	19 182,1	100,0	23 297,4	100,0	23 792,1	100,0	(4 115,3)	82,3	(4 610,0)	80,6

Graficznie pasywa przedstawiają się następująco:

OK

Graficznie zmiany w aktywach i pasywach przedstawiają się następująco:

Zgodnie z powyższymi danymi wynikającymi z bilansu analitycznego na sytuację jednostki istotnie wpływają następujące aspekty:

- a) aktywa trwałe stanowią 91,9% całego majątku Jednostki,
- b) jednocześnie widoczny jest spadek bilansowej wartości rzeczowych aktywów trwałych, który w przedziale 3 lat (2007 – 2009) czyni kwotę 5.578,7 tys. zł.
Jest on rezultatem zmniejszenia nakładów inwestycyjnych na odnowienie majątku trwałego oraz postępującego starzenia się środków trwałych. Aktualna, narastająca wartość umorzenia jako zużycia tychże środków wynosi 27,9% ich wartości początkowej. Natomiast 3 letnia amortyzacja uczyniła w kosztach kwotę 2.949,0 tys.
- c) w grupie majątku obrotowego odnotowano wzrost o 454,3 tys. zł (141,3 % do roku 2008), przy czym:
- d) należności krótkoterminowe wzrosły w stosunku do roku ubiegłego o kwotę 86,8 tys. zł, to jest o 8,6%. Należy zauważyć, że wzrost przychodów ze sprzedaży wyniósł w porównywalnym okresie 16,5 %, co świadczy o relatywnym spadku stanu należności i poprawie ich ściągalności, co miało dodatni wpływ na płynność finansową Spółki,
- e) wystąpił wzrost stanu środków pieniężnych na 31.12.2009 r. o 297,8 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego,
- f) w pasywach bilansu uwagę zwraca spadek kwotowy w przedziale 3 lat kapitałów własnych o 6.554,7 tys. zł (68,8 %). W związku z powyższym udział kapitałów własnych w finansowaniu majątku Jednostki na dzień bilansowy wyniósł 75,4.% w stosunku do ogólnej sumy aktywów.
- g) odnotować należy przyrost zobowiązań krótkoterminowych o 1.050,6 tys. zł, co nie jest zjawiskiem korzystnym.

Rachunek zysków i strat (w tys. zł)

Lp	Wyszczególnienie	2009 rok		2008 rok		2007 rok		Zmiana stanu			
		kwota	%	kwota	%	kwota	%	2009/2008		2009/2007	
								udziału	udziału	udziału	udziału
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A. Działalność podstawowa											
1.	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	3 953,7	93,8	3 393,9	95,5	2 955,2	96,3	559,8	116,5	998,5	133,8
2.	Koszt własny sprzedaży	5 484,5	97,0	4 807,7	98,4	2 846,1	94,5	676,8	114,1	2 638,4	192,7
3.	Wynik na sprzedaży	(1 530,8)		(1 413,8)		109,1		(117,0)	108,3	(1 639,9)	(1 402,9)
B. Pozostała działalność operacyjna											
1.	Pozostałe przychody operacyjne	263,0	6,2	155,7	4,4	112,2	3,7	107,3	168,9	150,8	234,4
2.	Pozostałe koszty operacyjne	139,0	2,4	38,3	0,8	163,2	5,4	100,7	363,3	(24,2)	85,2
3.	Wynik na działalności operacyjnej	124,0		117,4		(51,0)		6,6	105,6	175,0	(242,9)
C.	Wynik operacyjny (A3+B3)	(1 406,8)		(1 296,3)		58,1		(110,5)	108,5	(1 464,9)	(2 422,0)
D. Działalność finansowa											
1.	Przychody finansowe	1,8	0,0	2,9	0,1	2,0	0,1	(1,1)	62,5	(0,2)	90,8
2.	Koszty finansowe	31,3	0,6	40,7	0,8	3,9	0,1	(9,4)	76,8	27,4	814,2
3.	Wynik na działalności finansowej	(29,5)		(37,8)		(1,9)		8,3	77,9	(27,6)	1 573,9
E. Zdarzenia nadzwyczajne											
3.	Wynik zdarzeń nadzwyczajnych										
F.	Zysk (strata) brutto (C+D3+E3)	(1 436,3)		(1 334,2)		56,2		(102,1)	107,7	(1 492,5)	(2 555,3)
G.	Obowiązkowe obciążenia										
	Zysk (strata) netto (F-G)	(1 436,3)		(1 334,2)		56,2		(102,1)	107,7	(1 492,5)	(2 555,3)

Przychody ogółem	4 218,5	100,0	3 552,5	100,0	3 069,4	100,0	666,0	118,7	1 149,1	137,4
------------------	---------	-------	---------	-------	---------	-------	-------	-------	---------	-------

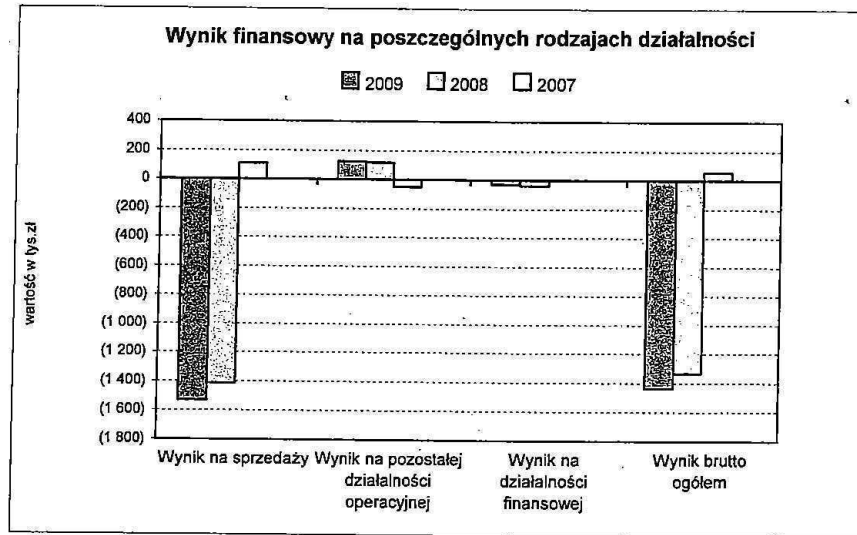
Koszty ogółem	5 654,8	100,0	4 886,7	100,0	3 013,2	100,0	768,1	115,7	2 641,6	187,7
---------------	---------	-------	---------	-------	---------	-------	-------	-------	---------	-------

Rachunek zysków i strat wskazuje na poniesienie w roku obrotowym straty wynoszącej netto -1.436,3 tys. zł, przy czym strata czyni w stosunku do:

- przychodów ogółem 34,0 % ,
- zaangażowanego kapitału własnego 9,9 % ,
- sumy aktywów ogółem 7,5 %

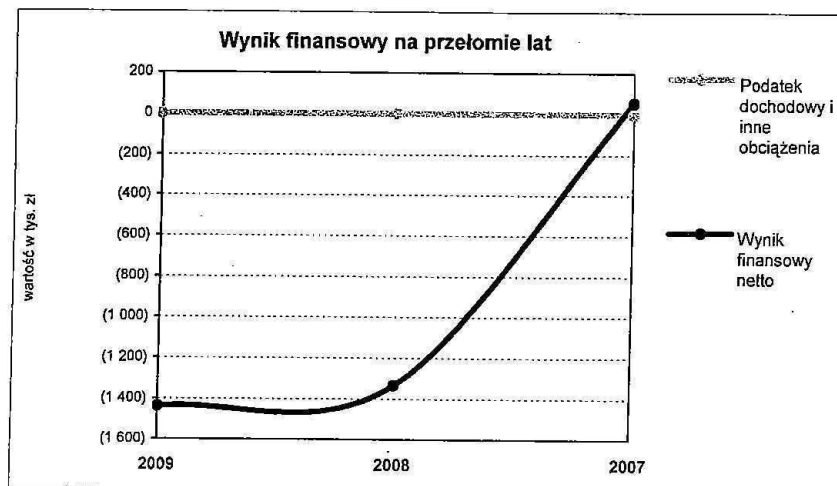
GW

Udział poszczególnych elementów rachunku zysków i strat kształtujących wynik finansowy przedstawia poniższy wykres:

Na podstawowej sprzedaży poniesiono stratę wynoszącą -1.530,8 tys. z, co daje procentowy wskaźnik rentowności =(-)38,7%. Sytuację nieco poprawił wynik na pozostałej działalności operacyjnej w kwocie 124,0 tys. zł, który jest rezultatem przeksięgowania części przychodów dotyczących nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych oraz umorzenia podatku od nieruchomości. Natomiast niekorzystny wynik na działalności finansowej w kwocie straty wynoszącej 29,5 tys. zł, powstał wskutek naliczonych i zapłaconych odsetek od zobowiązań.

Wynik finansowy netto na przełomie lat kształtuje się następująco:

GW

2. Omówienie analizy wskaźnikowej

2.1 Wskaźniki rentowności.

Wskaźniki rentowności	norma	miernik	2009	2008	2007
Rentowność majątku (ROA) wynik finansowy netto x 100 aktywa ogółem	6-8	procent	-7,49%	-5,73%	0,24%
Rentowność netto wynik finansowy netto x 100 przychody ogółem	3-8	procent	-34,05%	-37,56%	1,83%
Rentowność kapitału własnego (ROE) wynik finansowy netto x 100 kapitały własne	15-25	procent	-9,93%	-6,83%	0,27%
Skorygowana rentowność majątku zysk netto + (odsetki - podatek dochodowy od odsetek) x 100 aktywa ogółem		procent	-7,36%	-5,59%	0,24%
Dźwignia finansowa rentowność kapitału własnego - skorygowana rentowność majątku stopa dodatnia - to efekt pozytywny stopa ujemna - to efekt * maczugi finansowej*	wsk. dodatni	procent	-2,57%	-1,24%	0,03%
Rentowność inwestycji zysk brutto+odsetki od zadłużeń długoterminowych x 100 kapitały własne + zobow. długoterminowe		procent	-8,85%	-6,23%	0,24%
Rentowność zasobów osobowych (ROSE) zysk netto przeciętny stan zatrudnienia	wskaźnik wzrostowy	tys.zł / 1 zatrudn.	(34,2)	(47,7)	2, 3

Poniesiona w roku obrotowym strata powoduje, że wszystkie wskaźniki za ten okres przyjmują wartość ujemną. Majątek pracujący w spółce przynosił stratę w wysokości 7,5 grosza na jedną złotówkę zaangażowaną w aktywa. Na spadek tego wskaźnika w stosunku do roku poprzedniego miał wpływ większa kwotowo strata, przy jednoczesnym spadku kwoty aktywów bilansu.

Wskaźnik rentowności netto pozostał na zbliżonym poziomie do roku poprzedniego, co oznacza, iż Spółka nie poprawiła rentowności.

Wskaźnik rentowności kapitałów własnych (ROE), z powodu spadku w stosunku do 2008 roku ukształtował się na poziomie (-)9,9 %, co jest niekorzystnym zjawiskiem. Jego źródło leży w kwotowym wzroście straty przy jednoczesnym spadku kapitałów własnych.

Również wskaźnik dźwigni finansowej spadł w stosunku do lat ubiegłych, i w dalszym ciągu utrzymuje się w wartości ujemnej. Oznacza to, iż zyskowność kapitału własnego jest wyższa od stopy zyskowności majątku. Występuje negatywne zjawisko tzw. maczugi finansowej, gdyż koszt obsługi kapitałów obcych był niższy od zysków zrealizowanych dzięki zaangażowaniu kapitałów obcych.

3.2 Wskaźniki płynności finansowej przedstawiają się następująco:

Wskaźniki płynności finansowej	norma	miernik	2009	2008	2007
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia aktywa obrotowe - należności z tyt.dostaw i usług powyżej 12 mc zobowiązania krótkoterm. - zobow.krótkoterm.powyżej 12 mc	1,2 - 2,0	krotność	0,53	0,58	1,22
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia aktywa obrot. - zapasy - kr.term.RMK czynne - należ.z tyt.dost.i usł.pow.12 mc zobowiązania krótkotermin. - zobow. z tyt.dostaw i usług pow. 12 mc	1,0	krotność	0,49	0,56	1,20
Wskaźnik płynności finansowej III stopnia inwestycje krótkoterminowe zobowiązania krótkotermin. - zobow. z tyt.dostaw i usług pow. 12 mc	0,1 - 0,2	krotność	0,12	0,03	0,05
Wskaźnik handlowej zdolności kredytowej należności z tyt.dostaw i usług zobowiązania z tyt.dostaw i usług	1,0	krotność	0,52	0,87	1,91

Porównanie powyższych wskaźników z pożądanym wskaźnikiem płynności bieżącej, będącym relacją majątku obrotowego do zobowiązań krótkoterminowych – wskazuje na występowanie w jednostce zakłóceń w terminowym regulowaniu wymagalnych zobowiązań (potwierdzeniem są odsetki za zwłokę w regulowaniu zobowiązań wynoszące w skali roku kwotę 31 tys.zł).

3.3 Wskaźniki rotacji przedstawiają się następująco:

Wskaźniki rotacji (obrotowość)	norma	miernik	2009	2008	2007
Szybkość obrotu zapasów (w dniach) średni stan zapasów x 365 dni przychody netto ze sprzedaży produktów,towarów i materiałów	wskaźnik malejący	w dniach	3	2	1
Spyw należności (w dniach) średni stan należności z tytułu dostaw i usług x 365 dni przychody netto ze sprzedaży produktów,towarów i materiałów	liczba dni porównywalna z ip 16	w dniach	94	78	66
Splata zobowiązań (w dniach) średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług x 365 dni przychody netto ze sprzedaży produktów,towarów i materiałów	liczba dni porównywalna z ip 17	w dniach	147	73	28

Na płynność środków obrotowych ma wpływ szybkość obrotu należnościami i zapasami. Obrót należnościami w dniach wydłużył się z 66 dni w 2007r. i 78 w 2008r do 94 dni w roku 2009, co nie jest zjawiskiem korzystnym. Ma to związek niedostatecznym windykowaniem należności.

Porównanie szybkości obrotu należnościami z rotacją zobowiązań wskazuje na nie zachowanie optymalnej równowagi dni rotacji należności i zobowiązań. Należy zwrócić uwagę na dwukrotny wzrost w ciągu roku okresu , w którym spłacane są zobowiązania.

Z analizy wskaźnika rotacji zapasów w dniach, wynika że w 2009r. przeciętny czas trwania jednego cyklu obrotowego zapasów w porównaniu z rokiem poprzednim wydłużył się. Obrót zapasami wzrósł z 1 dnia w roku 2007 do 2 dni w roku 2008 i do 3 dni w roku 2009.

Wielkość zapasów magazynowych w Spółce nie jest znacząca.

3.4. Omówienie pozostałych wskaźników.

3.4.1. Wskaźniki do analizy poziomej i pionowej bilansu.

Wstępna analiza bilansu	forma	miernik	2009	2008	2007
Złota reguła bilansowania (kapitały własne + rezerwy długoterminowe) x 100 aktywa trwałe	100-150	procent	92,09%	96,40%	98,97%
Złota reguła bilansowania II kapitały obce krótkoterminowe x 100 aktywa obrotowe	40-80	procent	189,77%	172,61%	82,13%
Złota reguła finansowania kapitały własne x 100 kapitał obcy	powyżej 100	procent	307,13%	521,17%	759,91%
Wartość bilansowa jednostki Aktywa ogółem - zobowiązania ogółem	wskaźnik wzrostowy	tys.zł	14 470,6	19 546,8	21 025,3
Wskaźnik wyposażenia jednostki w trwałe środki gospodarcze aktywa trwałe x 100 aktywa ogółem	30-50	procent	91,90%	95,28%	97,54%

Złota reguła bilansowania pokazuje, w jakiej części środki trwałe jednostki pokryte są kapitałem długoterminowym. Całość majątku trwałego powinna być pokryta kapitałem własnym ew w części zobowiązaniami długoterminowymi.

Wskaźnik niższy od 100 pokazuje brak prawidłowości sfinansowania aktywów trwałych. Nie sprzyja to utrzymaniu równowagi finansowej jednostki.

Złota reguła bilansowania pokazuje, w jakiej części środki trwałe jednostki pokryte są kapitałem długoterminowym. Całość majątku trwałego powinna być pokryta kapitałem własnym ewentualnie w części zobowiązaniami długoterminowymi.

Sytuację Spółki potwierdza Złota reguła bilansowania II opierająca się na relacjach majątku obrotowego i pasywów krótkoterminowych. Wynika z niej, że majątek trwały Spółki jest częściowo finansowany zobowiązaniami krótkoterminowymi – sytuacja ta jest niewłaściwa.

Złota reguła finansowania określa jaka część zobowiązań pokryta jest kapitałem własnym. Kiedy udział kapitałów obcych równa się połowie kapitałów własnych – sprzyja to utrzymaniu równowagi finansowej jednostki.

Wartość bilansowa jednostki jest to wskaźnik wartości aktywów netto, odpowiadającej wartości kapitałów własnych, jako kapitałów wniesionych oraz wypracowanych zysków z działalności jednostki. W prawidłowo działającej firmie aktywa netto powinny mieć tendencję wzrostową

Odnotowania wymaga także wskaźnik „Wyposażenia jednostki w środki trwałe”, który przekracza 91% aktywów.

Wskaźnik wyposażenia jednostki w trwałe środki gospodarcze odzwierciedla sytuację typową dla tego rodzaju działalności.

W przedziale 3 lat nie nastąpił przyrost wartości bilansowej jednostki, czyli aktywów netto odpowiadających wartości wniesionych i wypracowanych kapitałów własnych, co osłabia stabilność gospodarczą jednostki.

3.4.2. Pozostałe wskaźniki.

Pozostałe wskaźniki	norma	miernik	2009	2008	2007
Zdolność i wiarygodność kredytowa					
zysk netto + amortyzacja	powyżej 1,0	zł/zł	(0,30)	(0,06)	0,29
kapitał obcy					
Wydajność pracy					
przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	wskaźnik wzrostowy	tys. zł	94,1	121,2	123,1
przeciętne zatrudnienie (w etatach)					

Wskaźnik zdolności i wiarygodności kredytowej informuje, na ile bezpieczne jest udzielanie firmie kredytu i czy jest ona w stanie spłacać go z bieżących zysków ew. z naliczanej amortyzacji. W tym przypadku strata przewyższa naliczaną amortyzację i dlatego wskaźnik ten pokazuje wartość ujemną.

Wskaźnik wydajności pracy informuje, jaka wysokość sprzedaży jest wypracowywana przez jedną zatrudnioną osobę. Im wskaźnik wyższy, tym lepiej dla firmy. Wskaźnik ten w analizowanym okresie ma tendencję malejącą, co jest związane ze wzrostem poziomu zatrudnienia w Spółce.

4. Zdolność jednostki do kontynuowania działalności w roku następnym po badanym (w niezmienionym istotnie zakresie).

Uwzględniając wskaźniki dokonanej analizy ekonomiczno – finansowej oraz wyniki badania sprawozdania finansowego i zdarzeń gospodarczych, jakie nastąpiły po dniu bilansowym stwierdza się, że mimo występujących odchyłań – aktualna sytuacja jednostki nie upoważnia do eksponowania poważnego zagrożenia dla kontynuacji jej działalności w roku następnym po roku badanym.

C. Część szczegółowa

1. Ocena prawidłowości stosowanego systemu księgowości.

1.1. Księgowość jednostki.

Księgowość jednostki funkcjonuje na podstawie aktualnego opracowania pt. „Zakładowa Polityka Rachunkowości”, zatwierdzonego przez kierownika jednostki z mocą obowiązującą od 01.04.2006r. Do chwili obecnej opracowanie to nie było zaktualizowane o zmiany wprowadzane kolejnymi nowelizacjami ustawy o rachunkowości.

W opracowaniu tym ujęto wybrane przez jednostkę alternatywne rozwiązania, wynikające z art. 10 ustawy o rachunkowości, w tym reguły, metody i procedury dotyczące:

- a) wyceny przychodów, rozchodów i stanów bilansowych poszczególnych pozycji aktywów i pasywów, również zasad szacowania odpisów aktualizujących utratę wartości, bądź jej przyrost,
- b) inwentaryzacji aktywów i pasywów, ze szczególnym akcentem na inwentaryzację w formie tzw. weryfikacji dokumentów,

1.2. Nie określono natomiast w ZPR tak ważnych zagadnień jak:

- a) ustalenie poziomu kwotowej istotności zdarzeń gospodarczych i wynikających z tych zdarzeń operacji księgowych, korespondujących z obowiązkiem uznania błędów za istotne i z ewentualną potrzebą zmian dotychczasowej polityki zakładowej rachunkowości – stosownie do art. 54 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz ust. 3 tegoż artykułu.
- b) nie sprecyzowano zasad klasyfikacji zdarzeń gospodarczych wg art. 21.1.6 ustawy o rachunkowości, z ustawowo i wg MSR preferowaną nadrzędnością ich treści ekonomicznej, zgodnie z art. 4.2. ustawy o rachunkowości,
- c) nie uściślono trybu postępowania ewidencyjnego dla aktywów obrotowych w ramach 12 miesięcznego – co do zasady – cyklu operacyjnego (stosownie do art. 3.1.18. uor).
- d) nie opisano zasad ujmowania w księgach rachunkowych skutków finansowych zdarzeń szczególnych, np. z udziałowcami, w tym dotyczących aportów i zaliczek na dywidendy (art. 194 i 195 Ksh),
- e) nie określono zasad prowadzenia ewidencji pozabilansowej składników nie kwalifikujących się do ujęcia w aktywach i pasywach bilansu.

1.3. W zakresie prawidłowości stosowanego systemu księgowości biegły potwierdza, że:

- a) jednostka przestrzegała ciągłości stosowanych zasad rachunkowości, w tym w przedmiocie prawidłowości otwarcia ksiąg rachunkowych na 01.01. roku badanego,
- b) prowadziła w sposób poprawny księgi rachunkowe, przy użyciu właściwego programu komputerowego,
- c) operacje gospodarcze zaewidencjonowane zostały zgodnie z podstawowymi zasadami rachunkowości, w tym zgodnie z zasadą memoriału i ostrożnej wyceny,
- d) dowody źródłowe stanowiące podstawę do ujęcia w księgach rachunkowych były sprawdzone i zakwalifikowane zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, w tym m.in. kwalifikowane ekonomicznie przez osoby uprawnione i na tej podstawie dekretowane technicznie do prawidłowego ich ujęcia w księgach rachunkowych.

1.4. W zakresie zabezpieczenia dostępu do danych z ksiąg rachunkowych i dowodów księgowych oraz za pomocą komputerów stwierdza się, że:

- a) jednostka przechowuje zbiory z dokonaniem wydruków papierowych. Dane te znajdują się również na magnetycznych dyskach twardych. Jednostka odpowiednio do przyjętych wewnętrznych zasad uregulowanych w ZPR archiwizuje i przechowuje zbiory danych
- b) przechowywanie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych dokonywane jest w siedzibie zarządu jednostki, w oryginalnej postaci, w podziale na lata i miesiące,
- c) okresy przechowywania danych były zgodne z art. 74 ustawy o rachunkowości, tj.: sprawozdania finansowe – przechowywanie trwałe, a pozostałe zbiory 5 lat - liczone od początku roku następnego.

Rokiem obrotowym jednostki jest rok kalendarzowy, a okresem sprawozdawczym miesiąc.

Stwierdza się, że księgi rachunkowe wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę do ewidencji operacji gospodarczych – są prawidłowe w rozumieniu art. 24 ustawy o rachunkowości i stanowią podstawę do sporządzenia zbadanego sprawozdania finansowego

2. Inwentaryzacja aktywów i pasywów

Inwentaryzacja aktywów i pasywów została przeprowadzona do bilansu rocznego zgodnie z art. 26 ustawy o rachunkowości:

- a) w drodze spisu z natury na dzień 31.12.2009r
  - środki pieniężne w kasie
  - środki trwałe, w tym maszyny i urządzenia wchodzące w skład środków trwałych w budowie,
  - zapasy materiałów,
- b) w drodze potwierdzenia sald na dzień 31.12.2009r
  - rozrachunki z odbiorcami i dostawcami,
  - środki na rachunkach bankowych,
- c) w drodze weryfikacji stanu ewidencyjnego i wyceny na dzień 31.12.2009r
  - środki trwałe, do których dostęp jest znacznie utrudniony (sieci wodociągowe i kanalizacyjne),
  - grunty,
  - wartości niematerialne i prawne,
  - należności i zobowiązań z tytułów publiczno – prawnych,
  - fundusze specjalne,
  - rozliczenia międzyokresowe,
  - kapitały własne.

Biegła nie obserwowała inwentaryzacji w formie spisu z natury z powodu podpisania umowy o badanie w trakcie roku 2010. Różnice inwentaryzacyjne nie wystąpiły.

3. AKTYWA

Aktywa zbadanego bilansu w układzie odtwarzającym sprawozdanie finansowe przedstawiają się następująco:

3.1. Aktywa trwałe

17.628.737,51 zł

Stanowią one 91,9% aktywów ogółem, z tego przypada na:

3.1.1. Wartości niematerialne i prawne w wysokości

5.696,69 zł

Stanowią one 0,03% bilansowej sumy aktywów

a) Wartości niematerialne i prawne:

Treść	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Inne wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość brutto				
Bilans otwarcia			25 794,16	25 794,16
Zwiększenia			10 076,68	10 076,68
Zmniejszenia				
Bilans zamknięcia			35 870,84	35 870,84
Umorzenie				
Bilans otwarcia			25 794,16	25 794,16
Zwiększenia			4 379,99	4 379,99
Zmniejszenia				
Bilans zamknięcia			30 174,15	30 174,15
Wartość netto na BO				
Wartość netto na BZ			5 696,69	5 696,69

b) Zaliczki na wartości niematerialne i prawienie występują w bilansie.

Wartości niematerialne i prawne spełniają:

- kryteria ustawy o rachunkowości (art. 28 w ustępach 3, 4, 5, 7, 7,a", 8 i 8,a" w zakresie ustalenia ich wartości początkowej wg cen nabycia,
- wykazano w nich wyłącznie kontrolowane przez jednostkę nabyte prawa majątkowe przeznaczone dla statutowej działalności,
- były prawidłowo amortyzowane bilansowo i podatkowo,
- utrata zdolności do przynoszenia korzyści ekonomicznych nie wystąpiła,
- inwentaryzacja WNIP została przeprowadzona w formie ich weryfikacji.

3.1.2. Rzeczowe aktywa trwałe w wysokości

17.623.040,82 zł

Stanowią one 91,87% bilansowej sumy aktywów.

Podział rzeczowego majątku trwałego według grup rodzajowych jest następujący (w zł):

a) Środki trwałe

Treść	Grunty	Budynki, lokale i obiek.inż.ład.i wod.	Maszyny i urządz.	Środki transp.	Inne środki trw	Razem
Wartość brutto						
Bilans otwarcia	533 911,38	25 882 465,26	2 823 964,62	112 832,13	49 741,00	29 402 914,39
Zwiększenia		108 384,44	43 275,53	41 984,41	11 000,00	204 644,38
Zmniejszenia				382,50		382,50
Bilans zamknięcia	533 911,38	25 990 849,70	2 867 240,15	154 434,04	60 741,00	29 607 176,27
Umorzenie						
Bilans otwarcia		5 620 838,95	1 474 640,45	104 908,89	4 278,98	7 204 667,27
Zwiększenia		933 716,32	124 740,33	1 973,51	3 551,00	1 063 981,16
Zmniejszenia				382,50		382,50
odpis aktualizujący		(2 701 579,34)	(1 099 242,20)			(3 800 821,54)
Bilans zamknięcia		9 256 134,61	2 698 622,98	106 499,90	7 829,98	12 069 077,47
Wartość netto na BO	533 911,38	20 261 626,31	1 349 324,17	7 923,24	45 462,02	22 198 247,12
Wartość netto na BZ	533 911,38	16 734 715,09	168 617,17	47 934,14	52 911,02	17 538 088,80

b) Środki trwałe w budowie:

Treść	Bilans otwarcia	Zwiększenia	Zmniejszenia	Bilans zamknięcia
Środki trwałe w budowie		84 952,02		84 952,02

Biegły stwierdza wiarygodność i zgodność pozycji bilansowej Rzeczowe aktywa trwałe, gdyż:

- środki trwałe były w 2009 r. objęte spisem z natury oraz ustawową metodą weryfikacji. Różnice inwentaryzacyjne nie wystąpiły,
- wycena rzeczowego majątku trwałego jest zgodna z przyjętymi rozstrzygnięciami zapisanymi w Zakładowej Polityce Rachunkowości oraz art. 28 ustawy o rachunkowości,
- dokumentacja dotycząca przychodu i rozchodu środków trwałych jest kompletna i prawidłowa,
- środki trwałe amortyzowane są metodą liniową - metod amortyzacji w roku obrotowym nie zmieniono,
- dotychczasowe umorzenie rzeczowych aktywów trwałych wynosi 27,9 %,
- właściwa jest wycena środków trwałych, w tym zużycia środków i amortyzacji jako zarachowanego w koszty umorzenia oraz z tytułu zmiany wartości (utruty),
- ewidencja, klasyfikacja oraz prezentacja majątku w sprawozdaniu finansowym, nie nasuwa uwag,
- na dzień bilansowy nie było ograniczeń w prawach własności i dysponowania majątkiem trwałym jednostki,
- amortyzacja środków trwałych za rok badany wynosi 1 072 781,60 zł, w tym koszty amortyzacji nie stanowiące podatkowych kosztów uzyskania w roku badanym wyniosły 89 877,87 zł,

W środkach trwałych w budowie nie występują inwestycje planowane.